

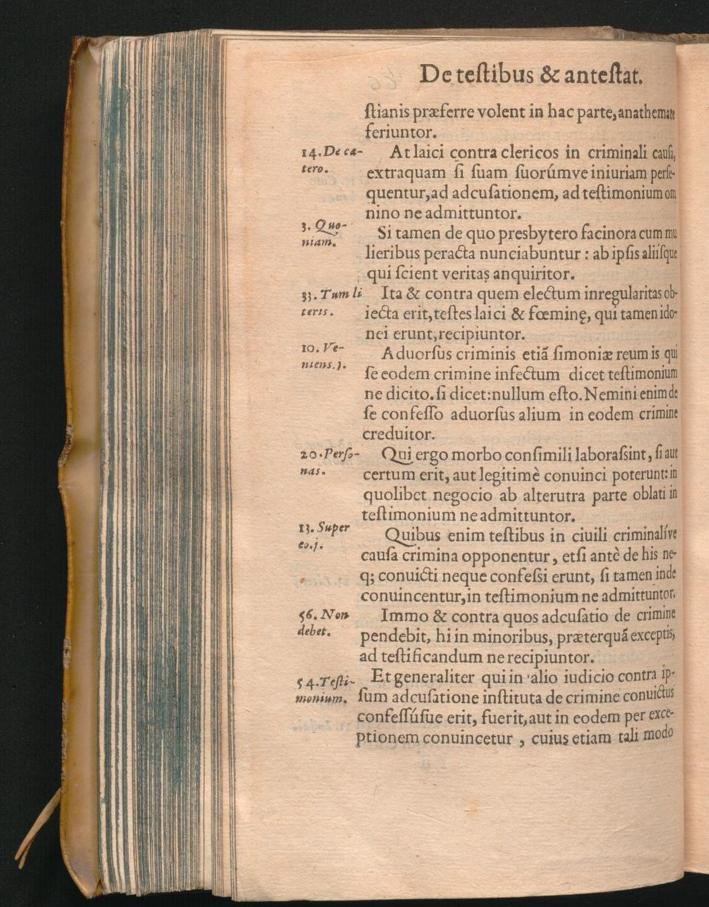
LEGVM PON||TIFICIARVM GRE-||gorij noni, seu Decretalium pentateu-||chus

Mesnart, Martin
Parisiis, 1555

xx. De testibus & antestationibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-63486

Lib. II. Tit. XX, 66 nitam ribuutor, originalia penes scribtores remanento, per hæc, si super processu iudicis contentio d tam orietur, veritas declarator. eptem Apud quos iudices lic coram ipfis actorum ori 15. Cum n eam ginalia erunt, si apud alios his opus erit, & pete-bona. facratur:in scribtis redacta remittere coguntor. to.Il-Per hæc litigatori veram negationem contra potius falsam iudicis adsertionem probandi facultas ser uator. Qui iudex prædicta observare negleget, si ntrariu quid inde difficultatis emerget, per superiorem muniiudicem castigator. pro ipsius processu, nisi quanis oftenus legitimis documentis in causa docebit, ne ne adpræfumitor. umen-De testibus & antestationibus. Tit. 20. dem ca oties de Taque nec iudicis vnius, quantæcunque au- 28. Cum à 10 perthoritatis siet, siue super testamentis, siue su- nobis. ulteriu per quibullibet contractubus quæstio erit, vercontra bo in causis creduitor. Scribtis iudicum, ni tedertiostium adminiculo fulta erut, duûm triúmve bo norum virorum testimonia præualento. Apo. ordinasedis in omnibus authoritas salua esto. tessint, Alioquin nulla causa vnius testimonio quam- 23. Licet. ibento. uis legitimo terminator. in qualibet christiani ceptiocausa non minus quam duûm triumve testium ationes, probate vitæ, fidelísque couersationis testimorumennium admittitor. dpella-In summa: vnius testimonium ad condemna- 10. Venies. miuerla tionem rei ne sufficito. compe Christianorum auté testimonium aduorsus Iu 21. Indais & perdeos in omnibus causis recipitor hos qui Chriartibus

De testibus & antestat.

ficutipsi dicent rei veritatem, à suis maioribus accepisse, & ita esse credere, iuranto.

47. Licet

At qui de auditu testes contra matrimonium recipientur, graueis personæ & bonæ famæ, vt merito fides adhiberier ollis debeat, funto. A. lioquin ne recipiuntor. Quæ testabuntur, ante litem contestatam à suis antiquioribus duobus ad minus fide dignis & omni exceptione maio ribus duo plurésve didicisse dicunto. Persona expressis nominibus, demonstrationeve, aut su ficienti circumloquutione designanto.abvtroque latere gradus clara computatione diltigunto . quod personas in vetito gradu constituta pro consanguineis se habere viderint, iurati de ponuto. quodà maioribus accepsint, & ita cre dant quod deponunt, in iuramento concludunto. Alioquin ne sufficiunto. Potius quam contra doministatuta coniunctio dissoluatur, contra hominum scita copulatio tolerator.

Firmatum itaque matrimonium fine iura-22. Super mento plurium ne dissoluitor. At si de coniungundis duobus quæretur, & alterutrius mater consanguineos esse dicet:ne coniungutor. Econ tra si cuius filia à viro diuitiis, & nobilitate, potentia, honoréve superiore affidatam se dicett matris testimonium tanquam suspectum nead.

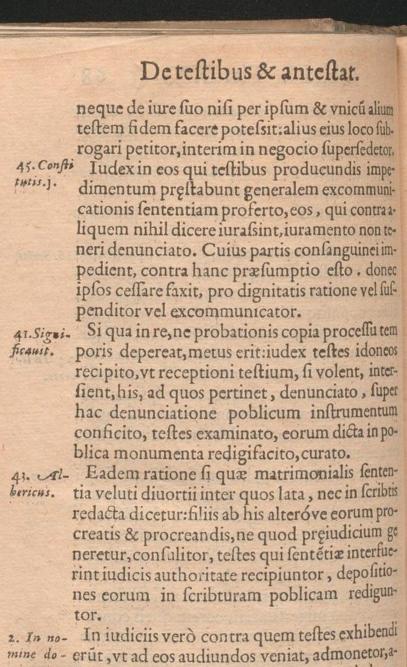
mittitor.

44. Cum in tua.

80.11.

Cùm autem propinquorum antiquoirum,& meritis præstantiorum pro matrimonio deponentium ante contractum matrimonium receptum erit iuramentum, personis & gradubus coniungundorum distinctis, etsi post coniun-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

mine do - erût, vt ad eos audiundos veniat, admonetor, alioquin quod actum erit firmitatem ne habeto.
Admonitus tamen, præterquam si ex ineuitabili necessitate non potessit, si venire nolet: testiinonia, quasi ipso præsente facta essent, valento.

Ideirco si de cuius ecclesiæ statu quæstio pro- '34.Cum posita erit: siue pars aduersa legitime citata có- olim. parebit, siue comparere nolet, litémve contestarier, testes pro statu ecclesiæ (maxumè si morbus æuitásve vitium erit) admittuntor. depositiones eorum conscribuntor. sic partibus sententiam recepturis terminus peremptorius adsignator.

Testes autem de circunstantiis, causis, per- 37. Cum sonis, loco, tempore, visu, auditu, scientia, cre- causam. dulitate, sama, & certitudine interrogantor. hos quadragenarium numerum excedere iudex ne sinito.

Ex his si qui valetudinarii, senes, debilitatéve 8. Si qui confecti, aut paupertate depressi erunt, neque testiuma ad iudicis præsentiam accedere poterunt: ipse ad eos recipiundos personas idoneas & discretas mittito.

Testes pretio ne conducutor qui cunque ido- 1. Placuit nei & sideleis in testimonium admittuntor nullus nisi iciunus testimonium dicito.

Super qua re veritatem dicere iurassint tatum 29. Deteaudiutor. si ad exceptionem dilatoriam proba-stibus.
dam erunt inducti: super principali nec audiuntor, nec testimonium perhibere coguntor. sin
exceptio peremptoria erit, & ad hoc pars alterutra testes inducet, & reliqua petet, nec sufficies
testium productio super principali causa facta,
neque testibus renunciatum erit, neque depositiones erunt poblicatæ: super principali & toto
negocio veritatem dicere & deponere sacraméto præstito coguntor.

alium

edetor.

1mpe-

muni-

ntra anon te-

nei im-

donec

vel ful-

Mu tem

doncos

inter-

, luper

entum

in po-

lenten-

Cribtis

m pro-

um ge

erfue-

ositio-

digun-

ibendi

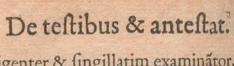
etor, a-

abeto.

nitabi-

: telti-

lento.

Diligenter & singillatim examinator.Id, maxume si quis (quod aiunt) canonisari petetur, & de eius vita & miraculis anquirendum erit, seruator.

7. Ex parte.

Ideirco testium, ante quam antestationum, sides examinator. Si qui non recipiundi dicentur, & legitimæ eius causæ adferentur, probarque offerentur: iudex taleis ne recipito. si nihilominus faxit: prouocatio esto. post hanc quod per taleis testes actum erit, retractator.

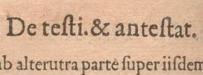
At qui in personas testiu quid obiicere volt, dum depositiones eorum poblicatæ siet, ne expectato, saltem ante protestator, alioquin nelicia non procedet, iurabit, vel si, quod obiicit, post poblicatione didicisse ostendet. Testibus autem, quos quis post poblicationem repellere protestatore erit, si quid pro ipso dixerint, sacilè ne creduitor.

cio testium personas si quos alios partes producent: iudex recipito. hos rursus si pars altera vel vtraque reprobare volet: testes etiam admittito. vltra partibus ad testium reprobationem adspirare ne liceto. quartos enim contra tertios producendi licentia ne dator.

Partium, quandiu nondum testificata didifiitutu. q. cerint, neque producundis testibus renunciafint, testes recipiuntor. priùs inductos alióste producere nemo vetator.

36. Signi- Quartam quoque productionem, si cum in pieauerut. ris solennitate petetur, iudex, niss effrenatam te-

Lib. II. Tit. XX. 70 stium multitudinem refrenare volet, neminined, maetetur, gato fi negalsit: prouocatio esto. Qui hoc poltulabit, quòd neque per se, ne- 55. Vitra m erit, que per alium teltificata subtraxit, percuctatús tertiam. ve erit, neque dolo artéve aliqua id petet, quódonum, que quos de nouo producet priùs habere nedicenrobariquiuerit, iurato. alioquin vltra tertiam produi nihilctionem testes in causa ne producuntor. Itaque quandiu neque poblicata teltimonia 18. Intic quod erunt, neque testibus abrenunciatum erit, etiam mauit. eos qui contra partem alteram teltimonium no re volt, perhibere iurassint, & alios idoneos in testimo-, ne exnium recipere liceto. in neli-Quicquid lit tamen neque in eccleliasticis, 15. In ex maneque in ciuilibo causis vitra tertiam productio-causis. d oblinem, nisi adhibita prædicta solennitate legali, t. Teftiteltes ne producuntor. n repel-At 11 qua in causa testes hinc inde producti 19. Causa rint, faerunt, & antestationes poblicatæ, & ab vtraque que que que parte renunciatum erit, alia verò erut ab his fuli negoper quibus testes producti fuerunt capitula: fuprodu per his teltes recipiuntor. s altera am ad-Vnde luper quæltione etiam iam iudicata fi 17. Frater qua in adpellationis causa noua emergent capi-nitatis. obatiotula: luper his parti que volet nouos testes incontra ducere, vel per receptos illa comprobare liceto. Priùs tamen ab ipsis secundum formam reciita didipiundorum testium iuramenta recipiuntor. nuncial-In summa super quibus quæstionibus testes 25. Cum alióly producti, & depositiones eorum poblicatæ erut venisset. testibusve renunciatum erit, hæ secundum tecum iunorem ipsarum iusticia mediante terminantor. atam te-

nulli alii ab alterutra parte super iisdem recipiutor. Sin quæ erut super quibus vel testes produ-Cti non erunt, vel renunciatum non erit eisdem: quæ hinc inde proponentur audiuntor.

38. Venies Immo & qui testes super incidenti aliquo recepti, eorumque depositiones poblicatæ erunt, super toto negocio, super quo post lis erit contestata, ab vtraque parte recipiuntor.

11. Causa Antestationes quoq; semel in alio iudicioreceptas qui inter easdé partes iudices erunt suscipiunto, sic causam fine debito terminanto.

At qui semel in vno iudicio testes produxit, 30. Confti \$10\$165. antestationibus apud se depositis, si in aliohis indigessit, & eas habessit, contentus esto. alioquin iidem testes, si producentur, ad testimoniu admittuntor. depositiones autem sic coram alio factæ, etiam si quiuis tertius petet, ne aperiuntor.

Nec qui in summario iudicio produxit, an-38. Venies testationibus illis in principali iudicio vti, nec y. illas aduersarius admittere coguntor.

in fi.

Antestationes tamen coram alio iudice rece-37 · Cum canfam. ptas si partes ratas habere volent : ratæ sunto. alioquin cum clausæ erunt iidem testes iterum producuntor.

Sed etsi coram arbitris testes producti, corúm-50.Prssentata. que depositiones poblicatæ, allegationes etiam partium receptæ, acta omnia in scribtis redacta, & figillorum impositione signata erunt: arbitrio casu finito, qui datus erit iudex iuxta hæ causam terminato.reo tamé, vt vel recipiat depositiones corum qui supererunt testium concipiti-

rodu-

fdem:

10 re-

erunt,

t con-

10 re-

fusci-

duxit,

lio his

· alio-

noniú

m alio

ape-

it, an-

, nec

rece-

unto.

terum

rúm-

etiam

lacta,

arbi-

1 hæc

it de-

COIT

.

tra ipsum productorum, ipsosve iterum admitti consentiat, optio reservator. Ius quoque tam in personas, quam dicta testium dicundi olli saluum esto.

Qui testes ad vnum articulum probandú pro- 42. Cum ducti erunt, si ad alium ab eadem parte produ-causa. centur, nihilominus recipiuntor.

Testibus tandem poblicatis, qui testes de in- 48. Per tegro interrogari petet, ne auditor. Si tamen ip- tuas. sos à principio super aliquibus articulis interrogari postulatum, sidque dolo malo neglegentiave prætermissum erit: nihil officito.

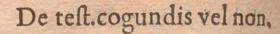
Ita & post antestationes apertas quæ ad an-53. Cum quirendum super criminibus disfamati sactæ clamor. sucrint, si consusæ depositiones testiú erunt, nec ex dictis potessit veritas declararier: ex iudicis officio iterum examinantor, alii recipiuntor.

Super dictis testium, cum poblicata erunt, po- 15. In cau blice disputator. sis. in si.

Ipsa, quatenus res patietur, quanquam di- 16. Cum uersa sient, ne testes periurii reatu notentur, iu- tu fili. dici benigne interpretari liceto.

Antestationibus testium solenniter hinc inde 35. Exte. poblicatis eorum dicta falsitatis arguere liceto. nore. super nouo articulo ad id pertinente testes admittuntor.

Quæ arguméta & testimonia iudex aptiora rei 27. Preesse comperiet, ex his animi sui motum consir-terea.
mato. si quam aliquis cognouisse adcusabitur,
& de visu audituve conueniens testimoniu redditum erit, & præsumptione violetam sama cosentiens subministrabit, aliáque sustragabuntur

adminicula:iuratorum testimonio stator.

33. Tam literis.

Super quibus singulareis testes erunt, velqui rem comprobare non potessint, nulla ipsis sides adhibetor. Testium de auditu tantum & sam depositiones sufficiens in adcusatione probatio ne esto.

4. In no-Atra.

Iudex ad multitudinem testium tantum ne respicito. Eorum qualitatem, & deposita queis potius lux veritatis adfistet, neque aduersa neg diuerla dicentium inspicito.

De Testibus cogundis vel non.

Tit. 2 1.

In notoriis factis neque probatio neque iuris Tordo requiruntor . At fi quid notorium non erit, & qui conuenietur factum negabit: quitestes facto interfuerint, ad feredum testimonium tantum mouentor. Nisi aduersæ partis timore eos à ferendo testimonio auocari constabit, ne coguntor. quanquam ius humanum permittat, passim ne compelluntor.

30. Dile-Etorum.

Et generaliter qua in causa qui testes nominati erunt, gratia, timore odióve se subtrahent, præterquam super criminibus, per censuram ecclesi veritati testimonium perhibe-

re coguntor. 17. Vene-

Item si coniurationis crimen contra se consabilis. ceptum quis adcusabit, neque intétionem suam aliter probare poterit, nisi eorum, quibuscum facta erit, testimonio: quos ad id producet, file gratia, odio, timoréve subtrahent, ad perhi-